

Одним з основних завдань держави є збільшення кількості незалежних від неї засобів масової інформації, які не бояться писати й говорити правду. Також виникає потреба в захисті ЗМІ не лише від державного втручання, а й тієї залежності, яку породжує ринок і ринкові відносини. Маючи повну свободу, вони матимуть змогу безперешкодно виконувати свої соціальні функції (освітню, виховну, ідеологічну, інформаційну й формування культурних цінностей).

Прокопенко О.
ІСП НАПН України

ВПЛИВ ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ АРХЕТИПІВ УКРАЇНЦІВ НА ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Об'єктивною передумовою виникнення й розвитку кожного суспільства є існування традицій, культури, звичаїв, що різняться етнокультурними особливостями. Етнокультурні особливості виявляються в економічному, культурному, мовному, політичному й інших аспектах суспільного життя та впливають на становлення колективної свідомості, що формує національні архетипи.

Етнонаціональний архетип – стійкий, емоційно насичений, ціннісно визначений образ, уявлення про певний об'єкт, продукований під впливом певної етнічної культури, актуальний для представників окремої етнічної спільноти. Актуальність вивчення етнонаціональних архетипів нашого суспільства зумовлено збереженням національних архетипів, їх відродженням і поверненням суспільства до праобразів, що сформували українську національну самоідентичність. Повернення до проукраїнських архетипів (архетипів виховання, соціально-політичних дій, методів управління тощо) допоможе вийти зі стану невизначеності, позбутися штучних стереотипів у свідомості сучасного українця.

Існування й домінування тих чи інших архетипів у суспільстві – це вплив, по-перше, на такі стратегічно важливі сфери для держави, як управління й політична безпека, по-друге, на розвиток особливостей світосприйняття і самоорганізації етносу, формування моральних цінностей, принципів виховання, взаємини між людьми, організацію побуту.

Головна здатність етнонаціонального архетипу – це вплив на самоідентичність кожного представника, що зумовлює трансформацію всієї етнічної групи. Усвідомлення наявних архетипів українського суспільства сприяє формуванню відчуття взаємної тотожності,

історичної, соціальної та культурної спільності у представників українського етносу.

Сукупність архетипів українського етносу – це «модель світу», характерна особливість бачення навколишнього простору й місця в ньому українців. Це схематизоване, культурно зумовлене сприйняття навколишньої реальності. Етнічні архетипи спрощують сприйняття навколишнього світу для представників конкретного етносу, водночас вони допомагають етносу зберігати ідентичність, поширюватися і розвиватися в часі та просторі.

Українська самоідентичність формувалася під впливом низки культурно-історичних архетипів, які зазнавали суттєвих змін. Серед основних макробіфуркаційних періодів, під дією яких трансформувалися етнонаціональні архетипи українців, відмітимо період Київської Русі, період Реформації (XIV–XVI ст.), гетьмансько-козацьку добу та існування Запорозької Січі, період феодально-кріпосницької системи, кінець XIX ст. – початок XX ст., що характеризується активною діяльністю творчої інтелігенції (письменників, художників, музикантів, які у своїх творах сформували низку культурних і політичних архетипів), період радянських часів, період незалежності України.

Отже, варто зазначити, що повернення до архетипу зумовлює упорядкування етносу й повернення до саморозуміння та самоприйняття на мікро- та макрорівнях, виступаючи чинником безпечної взаємодії з іншими етносами без втрати унікальності, єдиності та автентичності. Наслідування архетипів свого етносу є провідною детермінантою його розвитку, особливо в ситуаціях невизначеності, нестабільності й тотальної тенденції глобалізму.

Разіна О.
НТУ «ХПІ»

ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Соціальні зміни в українському суспільстві, перехід до ринкової економіки, інформатизація, неминучі процеси глобалізації, а також, звичайно, наміри України щодо вступу до європейської спільноти зумовлюють сьогодні нові вимоги до формування апарату державних службовців. На шляху розбудови нашою державою власних владних інституцій надзвичайно важливо приділити особливу увагу саме діяльності державних службовців, робота яких має бути спрямована на